

A Győri Ítéltábla

Mf.V.30.050/2020/8/I.

A Győri Ítéltábla a személyesen eljáró felperes (Helység2, .; levelezési cím: Helység3, .) felperesnek a dr. Bódai Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Bódai Levente, Helység6, .) által képviselt Kft1. (cím4.) alperes ellen munkaviszony megszüntetése tárgyában indított perében a Tatabányai Törvényszék 2020. július 7. napján kelt 52.M.70.003/2020/6. szám alatt hozott ítélete ellen az alperes részéről 8. és 9. sorszám alatt benyújtott fellebbezés és a felperes részéről Mf. 4. sorszám alatt benyújtott csatlakozó fellebbezése folytán - megtartott tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Felek a fellebbezési eljárással kapcsolatban felmerült költségeiket maguk viselik.

Az alperes külön felhívásra az állam javára fizessen meg 109.600 (egyszázkilencezer-hatszáz) forint feljegyzett fellebbezési illetéket, a felperest terhelő 5.000 (ötezer) forint feljegyzett csatlakozó fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítási eljárás adataira figyelemmel az alábbi tényállást tartotta irányadónak.

[2] A peres felek 2015. május 18. napján kötöttek munkaszerződést. A munkaviszony létesítését megelőző egyeztetés keretében az alperes ügyvezetője a munkaviszony létesítésére vonatkozó ajánlatot tett a felperesnek. Az ajánlat külön kitért arra, hogy havi keret-meghatározás szerint mobiltelefon és mobilinternet-használat mellett laptopot biztosított az alperes. Az ajánlatban rögzítésre került továbbá, hogy a munkabér, az egyéb jövedelem és a

költségtérítés összegét meghaladóan a felperes havi jutalékban is részesült. A felperes az alperes ajánlatát 2015. április 22. napján elfogadta.

[3] A munkaszerződés szerint a felperes a szerződés megkötésének időponttól területi képviselő-üzletkötő munkakört töltött be. A felperes a munkát az alperes település1-i fióktelepén, munkaviszonya kezdetén Heves és Jász-Nagykun-Szolnok megye területén, majd néhány hónap elteltét követően Heves megye helyett Békés és Jász-Nagykun-Szolnok megye területén végezte.

[4] A munkaszerződés 2. pontjának 2. bekezdésében a felek kikötötték, hogy a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 66. § (2) bekezdés első fordulataiban meghatározott, munkavállaló munkaviszonnyal kapcsolatos magatartásával összefüggő felmondási oknak minősül, ha a munkavállaló a munkáltató által a próbaidő letelte után az üzletkötői tervben munkavállalóra nézve meghatározott teljesítménytől elmaradó teljesítménnyel végzi munkáját, vagy egyéb módon nem felel meg a munkáltató által az üzletkötői munkakörben foglalkoztatott személyekkel szemben támasztott, a munkaköri leírásban részletezett elvárásoknak.

[5] A jutalék kiszámításának módját és feltételeit az ún. negyedéves árréstömeg-terv tartalmazta, melyet az alperes az üzletkötők részére átadott. Az alperes az üzletkötők részére a próbaidőt követően havonta meghatározta az árrés-tervet. Az alperes előzetes, objektív mérésen alapuló eljárás keretében nem vizsgálta a teljesítménykövetelmény rendes munkaidőben történő teljesíthetőségét. A felperes előtt nem volt ismert az általa értékesített termékek tényleges beszerzési ára, a termékek árrése, továbbá az sem, hogy ezekhez az adatokhoz az informatikai rendszerben milyen módon férhet hozzá.

[6] A felperes a próbaidőt követően a munkaviszonya fennállása alatt nem vált jogosulttá jutalékra.

[7] A felperesnek munkavégzése során saját számítástechnikai eszközeit (internet, szkennert, nyomtatót) használnia kellett. A felperes internet-előfizetésének díja havi 2.500,- forint volt, ezen a címen összesen 46.600,- forint költsége keletkezett, melyet az alperes nem térített meg.

[8] Az alperes 2016. február 19. napján kelt felmondással 30 nap felmondási idővel a felperes munkaviszonyát magatartásával, illetve képességével összefüggő okra hivatkozással megszüntette. A felmondás indokolása szerint a felperes munkavégzése során nem tanúsított kellő szakmai jártasságot, figyelemmel arra, hogy az általános magatartási követelmények alapján elvárható, a munkáltató által az üzletkötői tervben külön is meghatározott teljesítményt nem tudta nyújtani. A felperes az átlagostól és az alperes által külön is meghatározott teljesítménytől rendszeresen és jelentősen elmaradó teljesítménnyel végezte munkáját, ezért nem felelt meg a munkáltató által a területi képviselő-üzletkötő munkakörben foglalkoztatott munkavállalókkal szemben támasztott elvárásoknak, munkakörében alkalmatlannak bizonyult.

[9] A felperes módosított keresetében munkaviszonya jogellenes megszüntetésére alapítottnan kötelezni kérte az alperest 1.323.914,- forint kártérítés, mint elmaradt munkabér (elmaradt jövedelem, cafetéria), továbbá 31.660,- forint elmaradt jutalék, továbbá 46.600,- forint költségtérítés megfizetésére. Kamatra 2020. július 7. napjáig tartott igényt, melyet valamennyi jogcímen előterjesztett igénye vonatkozásában összegszerűen meghatározott. Kérte továbbá a munkaszerződés 2. pont 2. bekezdés érvénytelenségének megállapítását és az alperes perköltségben való marasztalását.

[10] A felperes keresete indokaként arra hivatkozott, a felmondás indokolása közhelyszerű, nem valós és nem okszerű ezért jogellenes. Álláspontja szerint a tervek nem teljesítése nem minősülhet a munkavállaló magatartásával kapcsolatos felmondási oknak. A képességeivel kapcsolatos indokot illetően előadta, a képességek hiányának ellentmond a szakmában töltött 20 éves gyakorlata és szakterületén korábban elért eredményei is. A szakmai jártasság tekintetében hivatkozott iskolai végzettségére és területi képviselő-üzletkötőként szerzett 20 év tapasztalatára. Az alkalmatlanság tekintetében arra hivatkozott, hogy annak megállapíthatósága objektív tényeken és ismérveken kell alapuljon, a felperessel együtt négy munkavállalót vett fel az alperes, a három hónapos próbaidő végére azonban a négy új munkavállalóból csak felperes maradt az alperes alkalmazásában. A forgalom alakulása és a vele összehasonlítható helyzetben lévő munkatársak teljesítményének összehasonlítása a felperes alkalmasságát igazolják. Az elvárható, külön tervben is meghatározott teljesítmény tekintetében kiemelte, az elvárt teljesítmény elmaradásának számos oka lehet, így ez az indok önmagában nem minősül a munkavállaló munkaviszonnyal összefüggő képességének. A forgalom elvártnál, illetve átlagostól való elmaradása nem áll okozati összefüggésben a felperes képességeivel, az alperes által hivatkozott alkalmatlanságával. Hivatkozott arra is, hogy az alperes a teljesítménykövetelmény meghatározásakor az Mt. 138. §-ban előírt feltételeket nem tartotta be. A felperes vitatta, hogy az alperes által meghatározott terv teljesíthető volt.

[11] A felperes a költségtérítés iránti igénye körében előadta, az alperes kizárólag laptopot biztosított részére, ugyanakkor munkája elvégzéséhez egyéb eszközök használatára is szüksége lett volna. A vezetékes internet előfizetését, amelynek havi díj 2.500,- forint volt, kizárólag az alperesre tekintettel tartotta fenn, mivel mobil előfizetése tartalmazott annyi adatforgalmat, ami a magáncélú internethasználatához szükséges volt.

[12] A november havi jutalék vonatkozásában felperes kifejtette, a jutalék alapját képező nettó árres meghatározása terminológiai kérdés.

[13] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Az alperes a kereseti kérelem jogalapját teljes egészében vitatta, az összegszerűség tekintetében nem vitatta.

[14] Az alperes ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy a felmondás indokolása valós és okszerű. Az alperes hivatkozott a munkaszerződés 2. pont 2. bekezdésére, mellyel összefüggésben kifejtette, a felperes munkakörében nem tanúsított kellő jártasságot, amelyet alátámaszt a közreműködésével létrejött ügyletek csekély árrese, amely messze elmaradt az alperes által meghatározott értékesítési tervtől, továbbá a felperes foglalkoztatásával

összefüggésben felmerülő költségektől. Mindezek a felperes szakmai alkalmatlanságát igazolják.

[15] Az alperes a munkaszerződés 2. pont 2.bekezdésének semmisségével összefüggésben arra hivatkozott, hogy a felperes a munkaszerződés aláírását megelőzően nem jelezte, hogy a szerződéssel kapcsolatban bármilyen kifogása lenne és nem kért időt a munkaszerződés tanulmányozására sem. Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság BH.2015.12.334. számú eseti döntésére, mely szerint a munkavállaló külön kikötés nélkül is megfelelő szintű, eredményes munkavégzésre köteles. Az alperes álláspontja szerint az üzletkötőként, területi képviselőként foglalkoztatott munkavállalótól általánosságban elvárható, hogy a közvetítésével kötött ügyletek haszna legalább a munkavállaló bérköltségét fedezze. A felperes 2015. május, június, augusztus, szeptember, október, december és 2016. január hónapban veszteséget termelt. Az alperes nem vitatta, hogy nem történt előzetes, objektív mérésen alapuló felmérés, amely kiterjedt volna a teljesítmény követelmény rendes munkaidőben történő teljesíthetőségének vizsgálatára.

[16] Az alperes nem vitatta, hogy a felperes 2016. február 8. napjától rendelkezett mobil internet előfizetéssel, továbbá, hogy mobilinternet hiányában a felperesnek a saját internetjét kellett használnia. Hivatkozott arra, hogy a felperes internet előfizetéssel rendelkezett, amelyet nem kizárólag a munkaviszonyával összefüggésben használt és az internet előfizetési díja nem emelkedett a munkaviszonyával összefüggő használat miatt. A felperes költségtérítés igényével összefüggésben arra hivatkozott, hogy a felperesnek munkaviszonya fennállása alatt jeleznie kellett volna ezirányú igényét és tételesen küldenie kellett volna, hogy milyen igényt kíván alperessel szemben érvényesíteni.

[17] A 2015. novemberi jutalék vonatkozásában az alperes vitatta felperes jogosultságát.

[18] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a peres felek között 2015. május 18. napján létrejött munkaszerződés 2. pontjának 2. bekezdése semmis. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.323.914 forint elmaradt jövedelmet, mint kártérítést, valamint ezen összeg után 2020. július 7. napjáig számítottan 44.036 forint késedelmi kamatot, 46.600 forint költségtérítést és ezen összeg után 2020. július 7. napjáig számítottan 1.774 forint késedelmi kamatot, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte továbbá az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 87.283 forint perköltséget. Fentieken túlmenően a pervesztesség-pernyertesség arányának figyelembevételével rendelkezett a feljegyzett illeték és az állam által előlegezett költség viseléséről is.

[19] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felek között létrejött munkaszerződés teljességi záradékot nem tartalmaz, ezért az alperes által közölt, a felperes által elfogadott ajánlat, mint a felek írásbeli szerződésbe nem foglalt korábbi megállapodása nem vesztette hatályát, az a felek közötti munkaviszonyt szabályozta. A megállapodás alapján megállapította, az alperesnek a felperes részére munkaviszony létesítésekor mobilinternet-hozzáférést kellett volna biztosítania.

[20] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint azt a körülményt, hogy a felperes a munkaviszony fennállása alatt javarészt nem rendelkezett mobilinternettel és céges

gépjárművel - az alperes azt részére csak 2016. februárjában biztosította -, a felmondás jogszerűségének vizsgálata körében értékelte. Ebben a tekintetben megállapította, hogy a munkaszerződés 2. pont 2. bekezdésében foglalt kikötés az Mt. 27. § (1) bekezdés első fordulata szerint semmis, mert munkaviszonyra vonatkozó szabályba, az Mt. 64. § (2) bekezdésébe ütközik. Az elsőfokú bíróság osztotta a felperes azon álláspontját, miszerint ezzel a kikötéssel a munkaszerződés mentesíti a munkáltatót az Mt. 64. § (2) bekezdés szerinti indokolási, majd perbeli bizonyítási kötelezettsége alól. Mivel az elsőfokú bíróság a munkaszerződés 2. pont 2. bekezdésének semmisségét a fentiek szerint megállapította, a felperes által az érvénytelenség körében felhozott egyéb érveket nem vizsgálta. Tekintettel arra, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményeként az Mt. 29. § (3) bekezdés rendelkezése alapján az érvénytelen kikötés helyett a munkaviszonyra vonatkozó szabályt kell alkalmazni, az alperesnek a perben bizonyítania kellett, hogy az általa közölt felmondás valós, világos és okszerű; így a felperes teljesítményének – az elvárttól és a többi üzletkötő teljesítményétől való – elmaradása a felperes személyhez kötődő indokra (magatartására, képességére) vezethető vissza.

[21] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a keresettel támadott felmondás indokolása a világosság törvényi követelményének megfelel. Az indokolás valósága és okszerűsége tekintetében a következőket állapította meg. A felperes maga sem vitatta, hogy az alperes által megjelölt árrés-tervet nem teljesítette, illetve 2015. november kivételével az általa termelt árrés a bérköltséget sem érte el. Az elsőfokú bíróság nem fogadta el a felperes azon hivatkozását, hogy a terveket nem fogadta el, mert azokat nem írta alá. E körben utalt a Kúria BH2015.12.334. számú eseti döntésére, mely szerint külön kikötés nélkül is megfelelő szintű, eredményes munkavégzésre köteles a munkavállaló, ez alól a munkavállaló nem mentesülhet arra hivatkozással, hogy a munkáltatói teljesítménykövetelményt nem fogadta el. Az elsőfokú bíróság e körben utalt az Mt. 6. § (2) bekezdés szerinti együttműködési kötelezettségre is, mely alapján a felperesnek jeleznie kellett volna az alperes irányába, amennyiben az alperes által közölt terveket nem fogadta el, vagy azokat nem tartotta teljesíthetőnek. Felperes ezt maga sem állította.

[22] Az alperes az általa meghatározott árrés-tervekkel kapcsolatban maga sem vitatta, hogy nem történt előzetes, objektív mérésen alapuló, az árrés-terv mint teljesítménykövetelmény rendes munkaidőben való teljesíthetőségét érintően. A bíróság álláspontja szerint önmagában az a körülmény, hogy az alperes nem a jogszabályi előírásnak megfelelően határozta meg a teljesítménykövetelmény-rendszert, önmagában nem jelenti a felmondás jogellenességét, mert a jogszabály a teljesítmény-követelmény meghatározásának szabályait a díjazás körében írja elő.

[23] A perben vizsgálni kellett, hogy a kizárólag gazdaságossági szempontok alapján meghatározott árrés-tervek miként voltak teljesíthetőek. Az elsőfokú bíróság a kihallgatott tanúk vallomása, a peres felek által a per során közösen összeállított és egyikük által sem vitatott havi kimutatás alapján - mely arra vonatkozott, hogy hány munkavállaló teljesítette a tervet - megállapította, hogy 2015. május, június és november hónapokban egy munkavállaló sem teljesítette az alperes által előírt árrés-tervet; 2015. júliusában 6 munkavállalóból 2, míg 2015. augusztusában, szeptemberében, októberében, decemberében és 2016. januárban 6 munkavállalóból 1 tudta teljesíteni az alperes által előírt árrés-tervet.

[24] A fentiek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes által előírt árres-tervet az összes üzletkötő közül 1 vagy 2 munkavállaló tudta teljesíteni, amely körülmény azt igazolja, hogy a teljesítménykövetelmény meghatározására nem megfelelő módon került sor. Amennyiben ilyen mértékű a munkáltató által előírt teljesítménykövetelmény/árres-terv nem teljesülése, az nem múlhat kizárólag a munkavállalók rátermettségén és ügyességén. Itt utalt az elsőfokú bíróság arra is, hogy a perben a felperes számos olyan körülményt megjelölt, amely álláspontja szerint az eredményességét negatív irányba befolyásolta.

[25] Az elsőfokú bíróság a perben szükségesnek tartotta a felperes által meghatározott egyéb tényezők vizsgálatát arra tekintettel, hogy a felmondás indokolása szerint a felperes magatartásában, képességeiben rejlő ok miatt nem tudta teljesíteni az alperes által elvárt követelményt, illetve maradt el a többi üzletkötő teljesítményétől. Itt utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy az alperesnek azt kellett bizonyítania, hogy kizárólag a felperes személyében rejlő okok vezettek a nem megfelelő teljesítményhez és nem volt olyan külső körülmény, amely a felperes értékesítési eredményességét befolyásolta.

[26] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes által felhozott indokok nem a megtörtént eseményekre vonatkozó tényadatok, ezért azok tanúkkal nem bizonyíthatóak. Tájékoztatta a feleket, hogy a felperes munkavégzésének eredményességét esetlegesen befolyásoló egyes tényezők vonatkozásában a tényleges befolyásolás megítélését szakértői kérdésnek tekinti. Az elsőfokú bíróság az alperes indítványára marketing szakértőt rendelt ki, az alperes azonban a szakértő előzetes díjkalkulációjára tekintettel a szakértő kirendelésére irányuló indítványát visszavonta. Szakértő hiányában az elsőfokú bíróság nem tudta megállapítani, hogy a felperes által hivatkozott körülmények nem gátolták a felperest az alperes által elvárt teljesítmény elérésében, ezáltal nem volt megállapítható, hogy a felperes gyengébb teljesítménye mely körülményekre vezethető vissza.

[27] Az Mt. 64. § (2) bekezdése alapján az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a felmondás indokolása valós, világos és okszerű, az elsőfokú bíróság szakértői bizonyítás hiányában a bizonyítottság hiányát az alperes terhére értékelte és megállapította, hogy nem valós és nem okszerű a felmondás azon indoka, hogy a felperes magatartására, szakmai jártasságának hiányára, alkalmatlanságára vezethető vissza, hogy az alperes által az üzletkötői tervben külön is meghatározott teljesítményt nem tudta nyújtani, illetve az alperes által külön is meghatározott teljesítménytől rendszeresen és jelentősen elmaradó teljesítménnyel végezte munkáját. Erre tekintettel a keresettel támadott felmondás jogellenes.

[28] Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy az alperes a kereseti kérelmet az összegszerűség és a kamat tekintetében nem vitatta, a jogalap helytállóságára figyelemmel az Mt. 82. § (2) bekezdése alapján a kereseti kérelemmel egyezően marasztalta a felmondás jogellenességére tekintettel elmaradt jövedelem címén igényelt kártérítés, valamint az ezzel összefüggő kamatkövetelés megfizetésére az alperest.

[29] Az elsőfokú bíróság a felperes jutalék iránti igénye tekintetében az alperes indítványára lefolytatott adó- és könyvszakértői bizonyítás eredményeként megállapította, hogy a felperes 2015. novemberi teljesítménye alapján jutalékra nem vált jogosulttá, ezért ezen jogcímen előterjesztett igényét elutasította.

[30] A felperes költségtérítés iránt előterjesztett igénye tekintetében az elsőfokú bíróság osztotta a felperes azon álláspontját, miszerint az igény érvényesítésének nem akadály, hogy a felperes munkaviszonya fennállása alatt ezt nem jelezte az alperes irányába, az Mt. 286. § (1) bekezdésben meghatározott elévülési határidőn belül igényét érvényesíthette alperessel szemben.

[31] Az alperes nem vitatta, hogy a felperesnek a munkája elvégzéséhez internetkapcsolatra volt szüksége, amely hozzáférést saját otthoni internet előfizetésével biztosította. Tekintettel arra, hogy az internet előfizetés költsége a munkaviszony teljesítésével indokoltan merült fel, az Mt. 51. § (2) bekezdése alapján az alperes annak költségét köteles volt megtéríteni. Az elsőfokú bíróság osztotta a felperes azon álláspontját, mely szerint a munkáltató nem mentesülhet a költségtérítési kötelezettsége alól arra hivatkozással, hogy a munkavállaló az internetet magán célra is használta. A munkáltató költségtérítési kötelezettségét jogszabályi rendelkezés hiányában az a körülmény sem befolyásolja, hogy a munkavállaló a munkaviszony létesítését megelőzően az adott eszközzel, előfizetéssel már rendelkezett. Mivel a felperes fix havidíjas előfizetéssel rendelkezett, a költségek megosztásának nem lehetett helye.

[32] A nyomtatással felmerülő dologi kiadásokkal, az amortizációval járó költségek tekintetében az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kihallgatott tanúk vallomása szerint az üzletkötőknek munkájuk elvégzéséhez nyomtatóra, szkennerre szükségük volt, ezért az ezzel járó költségeket az Mt. 51. § rendelkezése alapján a felperes az alperessel szemben érvényesíthette. Mivel az alperes a keresetet az összecszerűség tekintetében nem vitatta, az elsőfokú bíróság azzal egyezően 46.600 forint költségtérítés megfizetésére kötelezte az alperest.

[33] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes 98 %-ban lett pernyertes, az alperes 2 %-ban lett pernyertes, ennek figyelembevételével állapította meg a költségviselés arányait is – figyelemmel arra is, hogy a felperes munkavállalói költségkedvezményre volt jogosult.

[34] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, valamint első- és másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

[35] A semmisségre vonatkozó rendelkezés tekintetében arra hivatkozott, hogy az nem állapítható meg az Mt. 27. § (1) bekezdése alapján. Utalt a BH.2015.12.334. számon közzétett eseti döntésben foglaltakra. Álláspontja szerint a munkaszerződés semmisnek minősített rendelkezése nem áll ellentétben a munkaviszonyra vonatkozó rendelkezésekkel, ezért az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a munkaszerződés 2. pont 2. bekezdésének semmisségét.

[36] A felmondás jogellenességével kapcsolatban arra hivatkozott az alperes, hogy a keresettel támadott felmondás minden tekintetben megfelel az irányadó jogszabályi rendelkezéseknek, a felmondás oka valós és okszerű, mert a felperes nem végzett az általános magatartási követelmények alapján is elvárható eredményes munkát. Egy üzletkötőtől, területi képviselőtől általánosságban elvárható, hogy tevékenységének haszna legalább a bérköltségét fedezze és az sem tekinthető túlzott elvárásnak, hogy tényleges hasznót is

termeljen, figyelemmel arra, hogy az alperes nyereségérdekelt, kereskedelmi tevékenységet piaci körülmények között folytató gazdasági társaság. A felperes nem felelt meg ezen alapvető elvárásnak, mert az általa értékesített termékek árrese 2015. május, június, augusztus, szeptember, október, december és 2016. január hónapban a bérköltségét sem érte el, vagyis veszteséget termelt, ebből következően a felmondás valós és okszerű. Az elsőfokú bíróság is megállapította, hogy a felperes maga sem vitatta, munkája nem volt eredményes és a közreműködésével értékesített termékek árrese a legtöbb esetben felperes bérköltségét sem érte el, vagy alig haladta meg és munkájának eredményessége a többi üzletkötőtől messze elmaradt.

[37] Alperes kiemelte, a felmondás nemcsak az üzletkötői tervtől való elmaradást jelölte meg a felmondás indokaként, hanem hivatkozott arra is, hogy az általános magatartási követelmények alapján elvárható teljesítményt sem tudta nyújtani a felperes; az átlagos üzletkötői teljesítménytől is rendszeresen és jelentősen elmaradó teljesítménnyel végezte munkáját. Ebből következően az elsőfokú bíróság tévesen tulajdonított jelentőséget annak, hogy az alperes által kitűzött árres-terv mennyiben volt teljesíthető. Álláspontja szerint kizárólag annak volt jelentősége, hogy a felperes munkavégzése során a részére előírt tervet elfogadta, annak teljesíthetőségét soha nem vitatta, továbbá munkájának eredményessége mind a vevőszám tekintetében, mind az árres-terv teljesítésének százalékos aránya tekintetében, illetve az elért nettó árbevétel és nettó árres tekintetében a többi üzletkötőtől messze elmaradt. Ennek megítélése nem minősíthető szakkérdésnek. A felperes megfelelő tájékoztatást kapott arról is, hogy kevésbé eredményes munkavégzés esetén munkaviszonya megszüntethető.

[38] A költségterítés tekintetében arra hivatkozott, az elsőfokú bíróság tévesen kötelezte az alperest a költségek megtérítésére. Tanúl vallomása szerint a felperes rendelkezésére állt az alperes településl-i fióktelepének infrastruktúrája (nyomtató, szkennel, internet, adatbázis, telefonos ügyfélszolgálat), ezért teljesen indokolatlanul kíván felperes az alperessel szemben nyomtatással, szkenneléssel összefüggő költségeket érvényesíteni. Teljesen indokolatlannak minősítette a felperes által a mobilinternet használatával összefüggésben érvényesített költséget is, mert a felperes már rendelkezett saját mobilinternet előfizetéssel a munkaviszony létesítését megelőzően is, a havi fixdíjas előfizetésre tekintettel többletköltsége felperesnek nem keletkezett.

[39] A felperes fellebbezési ellenkérelmében a fellebbezés elutasítását kérte, költségigényt nem terjesztett elő.

[40] A felperes arra hivatkozott, hogy a tervek teljesíthetőségével kapcsolatos véleményét azért nem fejtette ki az alperesnek, mert arra nem volt kíváncsi a munkáltató, ebben a vonatkozásban nem nyilatkoztatta. Még ha elfogadta volna is, kényszerhelyzetben tette volna, más választása nem volt, mert nem volt alku pozícióban. Ezen túlmenően előre nem ismerte a felderítendő terület piaci lehetőségeit sem.

[41] Azzal a hivatkozással kapcsolatban, miszerint még a bérköltségét sem termelte ki az alperes által megjelölt hónapokban arra hivatkozott, hogy a munkavállaló munkaviszonyának fenntartásával kapcsolatos gazdaságossági kérdés a munkáltató működésével összefüggő körülmény, illet az alperes a felmondásban nem közölt.

[42] Vitatta az alperes azon hivatkozását, miszerint a felperes elismerte, hogy nem végzett eredményes munkát. A felperes azt a tényt ismerte el, hogy a tervek nem teljesültek. A felperes egy új területen kezdte meg üzletkötői munkáját, az eredményes munkához hozzátartoznak azok az előkészítő tevékenységek, melyeket felperes elvégzett, de ennek termőre fordulása egy hosszabb folyamat. A felperes álláspontja szerint az alperes által hivatkozott Mt. 6. §, 7. §, és 8. §-aiból nem vezethető le egy törvénysértő módon egyoldalúan és szakmaiatlanul megállapított, a munkavállaló által el nem fogadott terv teljesítésének kötelezettsége, miközben az üzletkötői munka eredményességének megítélése egy területépítő fázisban elsősorban nem a forgalom forintális alakulásával mérhető. A terv teljesíthetőségével összefüggésben megismételte az elsőfokú eljárás során részletesen kifejtett álláspontját.

[43] A költségtérítésre vonatkozó fellebbezési érvelést illetően arra hivatkozott, a település1-i irodától 215 km-re, mintegy 3 órányi autóútra volt. Ez napi szinten teljesíthetetlen és gazdaságtalan is lett volna, különös tekintettel arra, hogy havi 2.000 km-ben került meghatározásra a km keret.

[44] Az alperes konkrét dokumentum megjelölése nélkül hivatkozott arra, hogy a felperes rendelkezett mobilinternet előfizetéssel a munkaviszony létesítése előtt is, ez a per során sem hangzott el, tévesen hivatkozik erre az alperes, ezzel szemben a felperes ezt vitatta, a díj pedig adatforgalom függő, tehát költségnövekedést okozott volna a munkáltató javára végzett internetes kommunikáció.

[45] A felperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet helyben hagyását kérte. Az elsőfokú eljárásban becsatolt bizonyítékok, dokumentumok alapján a csatlakozó fellebbezésben foglaltak szerint a tényállás és az indokolás kiegészítését, megváltoztatását is kérte.

[46] A felperes csatlakozó fellebbezésében kérte, hogy a teljesítménykövetelmény megállapításának törvénysértő módját a munkaviszony megszüntetésének jogellenessége körében is vizsgálja a másodfokú bíróság és állapítsa meg annak közrehatását a teljesítménykövetelmény nem teljesülésének tekintetében is, tekintettel az Mt. 19. § (3) bekezdésére is, mely szerint a feltétel bekövetkezésére, vagy meghíúsulására nem hivatkozhat a fél, aki ezt vétkeesen maga okozta.

[47] Annak megállapítását is kérte, hogy a céges gépkocsi és a mobil internet - mint a munkavégzéshez alperes által is szükségesnek nyilvánított eszközök - biztosításának elmulasztása miatt az alperes szerződésszegő magatartást tanúsított és az abból fakadó következmények levonását is kérte utalással az Mt. 19.§ (3) bekezdésében foglaltakra.

[48] Kérte továbbá annak másodfokú bíróság általi vizsgálatát, hogy a munkaszerződés 2. pont 2. bekezdése valamennyi felperes által hivatkozott érv szerint semmis.

[49] Kérte továbbá a perbeli tanúvallomások alapján annak megállapítását, hogy nem állapítható meg a felperes képességeivel, magatartásával összefüggő hiányosság.

[50] Az ítélet tényállásának kiegészítését kérte a csatlakozó fellebbezés 5. pontjában megjelölt körülményekkel, miszerint az indokolásban nem tett említést az elsőfokú bíróság arról a tényről, hogy a munkaviszony során felperes által általában hetente e-mailben megkapott forgalom kimutatások mindegyikében is külön került feltüntetésre a forgalmuk és személyesen jelen voltak az üzletkötői értekezleten is, amit alperes nem vitatott.

[51] Kérte továbbá a másodfokú bíróságtól annak megállapítását is, hogy a felperes a forgalom felfuttatásához szükséges munkáltatói elvárás szerinti időt nem töltötte ki a számára kijelölt egyik megyében sem, ezért a munkáltató teljesítmény-elvárása önellentmondásban van saját elvárásával, emiatt a teljesítménykövetelmény teljesítésének számonkérése nem megalapozott.

[52] Munkavállalói magatartása értékelése során a fenti körülmények figyelembevételével annak megállapítását kérte, hogy a felmondás ezen vonatkozásban is jogellenes.

[53] Annak megállapítását is kérte, hogy a felperes által látogatott megyék gazdaságilag fejletlenebbek voltak, ezek vevőstruktúrája eltérő volt a többi megyéétől, azaz a mezőgazdaság jelentősen nagyobb arányt képviselt ezekben a megyékben, mint a többiben. A felperes által látogatott megyékben a tehergépjármű állomány, mint potenciális piac alacsonyabb volt a többi megyéénél. Köztudomásúnak tekintve annak megállapítását is kérte, hogy a mezőgazdaság szezonális ágazat, ahol a téli hónapokban a szántóföldi termelési tevékenység meglehetősen alacsony. Megállapítani kérte továbbá, hogy a felperes által látogatott megyék a statisztikai adatok alapján kisebb piaci lehetőségeket adtak a felperes részére, mint a többi üzletkötő részére, azonban ez a jelentős különbség a teljesítménykövetelményekben tanúk által alátámasztottan nem tükröződött.

[54] Annak megállapítását is kérte, hogy az alperes által valójában két teljes megyére megállapított tervhez képest felperes ténylegesen nem kapta meg a Békés megye területén működő összes gazdasági szereplő látogatásának lehetőségét, miközben a terv megállapításánál ez nem érvényesült, hiszen az alperes képviselője és vezető beosztású tanúk ilyen szempontot nem említettek, amikor a per során a tervek megállapításának szempontjairól nyilatkoztak. Annak kimondását is kérte, hogy a felperes korlátozott Békés megyei látogatási lehetősége negatívan hatott közre az elvárt forgalom elérésére, tekintettel az Mt. 19. § (3) bekezdésére is, mely szerint a feltétel meghíúsulására nem hivatkozhat a fél, aki azt vétkesen maga okozta.

[55] A tényállás kiegészítéseként annak kimondását is kérte, hogy működési területén a felperes üzletkötői feladatát képezte Magyarországon addig ismeretlen kínai márkájú gumiabroncs piaci bevezetése.

[56] Az alperes a felperes csatlakozó fellebbezésére és a fellebbezésre tett észrevételében, megismételve az általa korábban előadottakat, részletesen vitatta a felperes által előadottak megalapozottságát.

[57] Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése megalapozatlan.

[58] A másodfokú bíróság megállapította, hogy eljárási szabálysértés, valamint a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű, vagy teljes megismétlése, illetőleg kiegészítése szükségessége nem merült fel az elsőfokú eljárás vonatkozásában. A másodfokú bíróság a fellebbezést és a csatlakozó fellebbezést a fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátai között a Pp. 253.§ (3) bekezdése alapján vizsgálta felül.

[59] Az elsőfokú bíróság a tényállást megfelelő mértékben feltárta, a szükséges bizonyítási eljárást széles körben lefolytatta, a bizonyítékokat a kereseti kérelem jogalapja vonatkozásában okszerűen értékelte a Pp. 206. §-nak megfelelően. Az elsőfokú bíróság a bizonyítási teherre vonatkozóan a Pp. 164. § (1) bekezdésben foglaltak alapján, kellően részletes, egyedi tájékoztatást adott a felek részére.

[60] Az alperes a támadott felmondásban a felperes nem megfelelő magatartására, képességeire hivatkozott. Az Mt. 66. § (2) bekezdés alkalmazása mellett az alperes a felmondás indoka valóságának bizonyítása körében nem csak azt a tényt volt köteles bizonyítani, hogy a felperes teljesítménye üzletkötői tevékenysége során az elvárt és az átlagos eredményektől elmaradt, hanem ezen túl azt is, hogy a felperes magatartására, vagy képességére vezethető vissza az az ok, ami miatt akár az átlagos, akár az elvárt teljesítménytől a felperes teljesítménye elmarad. A peradatok alapján tényszerűen megállapítható volt, hogy az alperes által elvárt és az átlagosnak tekintett teljesítményt (árrés-tervet) a felperes rendszeresen nem érte el, ugyanakkor helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem volt megállapítható, hogy ennek oka kifejezetten a felperes magatartása, vagy képessége volt, illetve azzal állt okozati összefüggésben. Az alperes a perben ezt nem bizonyította.

[61] Az alperes fellebbezésében már az elsőfokú eljárásban kifejtett jogi álláspontját ismételte meg. Itt arra mutat rá a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság az anyagi jogi jogszabályi rendelkezéseket helytállóan értelmezte, mind az Mt. 64. § (2) bekezdés, mind az Mt. 66. § (2) bekezdés vonatkozásában, a bizonyítékokat pedig okszerűen értékelte. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által részletesen kifejtetteket megismételni nem kívánja.

[62] Itt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy az alperes a felmondás indokolásában nem hivatkozott arra, hogy a felperes üzletkötői tevékenységével még a bérköltségét sem termelte meg, ezért ennek a hivatkozásnak a megalapozottsága a perben, illetve a fellebbezési eljárásban nem vizsgálható; a felmondás indokai utóbb nem bővíthetők.

[63] A munkaszerződés 2. bekezdés 2. pontjával összefüggő semmisségre vonatkozó megállapítást illetően maradéktalanul osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtett jogi álláspontját. Az alperes fellebbezése erre érdemben külön nem is tért ki, tehát nem volt vitatott, hogy a munkaszerződés ezen pontját egyedileg a felek nem tárgyalták meg, így az ajánlat és az általános szerződési feltétel jogszabályba ütközése folytán a semmisség megállapítható.

[64] Az alperes fellebbezésében itt is hivatkozott BH.2015.12.334. számon közzétett eseti döntéssel kapcsolatban itt utal arra a másodfokú bíróság, hogy a szóbanforgó ügy érdemében a Kúria nem foglalt állást.

[65] A költségtérítéssel kapcsolatban az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat helytállóan értékelve állapította meg, hogy a mobilinternet használat és a nyomtatási, szkennelési költség az üzletkötői munkához kapcsolódóan indokoltan merült fel, az alperes az összecszerűséget nem vitatta, erre tekintettel a felperesnek a felmerült összecszerűséget tételesen nem kellett igazolnia.

[66] A felperes csatlakozó fellebbezése teljeskörűen megalapozatlan, mivel az elsőfokú bíróság a kereseti kérelemhez kötött és a felek által előadott tényeket helyesen értékelte, a tényállást teljeskörűen és helyesen állapította meg, a releváns tényállási elemek tekintetében az elsőfokú ítélet nem volt hiányos. Azok a megállapítások, amelyeket a csatlakozó fellebbezésében kért a felperes, önálló kérelemként nem értékelhetők, összességükben a releváns tényálláshoz kapcsolódnak, a nem releváns tényállási elemekre pedig az ítélet indokolásának nem kell kitérnie.

[67] Az r.Pp. 235. § (1) bekezdése szerint új tény, körülmény, bizonyítási indítvány előterjesztésére szűk körben, csak akkor van lehetőség, ha az az ítélet meghozatalát követően merült fel, illetve a tudomásszerzést valószínűsíteni, igazolni kellett volna - az eljárás során e perjogi kritériumoknak megfelelő tény, körülmény nem merült fel.

[68] A fent részletezettek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a r.Pp. 253. § (2) bekezdésben foglaltak alapján helyes indokaira tekintettel helybenhagyta.

[69] Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése sem vezetett eredményre, a felperes költségigényt nem terjesztett elő, a peres felek a fellebbezési eljárással kapcsolatos költségeiket az r.Pp. 81. § (1) bekezdésben foglaltak alapján maguk viselik.

[70] A másodfokú bíróság az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. 46. § (1) és (4) bekezdés rendelkezései alapján megállapított összegű feljegyzett fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illeték viseléséről - a felperest megillető munkavállalói költségkedvezményre tekintettel – a 6/1986. (VI.26) IM rendelet 13. § (1) és (2) bekezdés, továbbá 14. § alapján rendelkezett.

Győr, 2021. január 19.

Dr.Bartus Erika s.k.
ef s.k.

a tanács elnöke

Dr.Mózsa Gábor s.k.

előadó bíró

Dr.Lezsák József

bíró

